

<https://doi.org/10.15407/np.70.086>
УДК 027.54(477-25)НБУВНЮБ:025.5]“364”

Наталія Іванова,

кандидат історичних наук, завідувач відділу,
Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського
Голосіївський просп., 3, Київ, 03039, Україна
e-mail: natalie20022002@ukr.net
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-5219-8720>

ІНФОРМАЦІЙНО-АНАЛІТИЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ НАЦІОНАЛЬНОЇ ЮРИДИЧНОЇ БІБЛІОТЕКИ НБУВ В УМОВАХ ВІЙНИ

Стаття присвячена розгляду та узагальненню тематики та форматів представлення результатів інформаційно-аналітичної діяльності Національної юридичної бібліотеки НБУВ, що формувалися та трансформувалися під впливом перебігу повномасштабної війни на території нашої країни в результаті агресії РФ проти України. Розкрито ключові напрями цієї діяльності, систематизовано дані щодо тематичного наповнення інформаційних проєктів НЮБ НБУВ, зокрема спеціалізованих бюлетенів із визначеної проблематики, що розробляються на базі моніторингу, акумуляції, аналітичної обробки та систематизації матеріалів документально-інформаційних ресурсів та соціальних медіа. Наголошено на критеріях добору висвітлюваної тематики, в основі якого лежить необхідність ефективного забезпечення конституційного права громадян на інформацію та засобів її висвітлення (реферування, кількісно-якісний аналіз, візуалізація, аналітична обробка).

Ключові слова: інформаційно-аналітична діяльність, інформаційний продукт, інформаційний ресурс, правове інформування, бібліотека, війна, воєнний стан.

Повномасштабна війна значно вплинула на роботу всіх структур та окремих осіб, що виробляють інформаційний продукт, створюють контент для широкого кола споживачів, проводять дослідження інформаційних потоків. Інформаційна діяльність у всіх сферах вийшла на новий рівень гостроти сприйняття етичних норм і професійних стандартів у цій галузі. Фіксується високий суспільний запит на інформаційні послуги в умовах війни стратегічного значення набули проблеми достовірності, адекватності, об'єктивності, збалансованості подання інформації і водночас виваженого врахування національних інтересів України та питань безпеки.

Для фахівців інформаційної сфери під час військового протистояння вагомим та вкрай відповідальним блоком діяльності стала робота з актуальною методологією боротьби з маніпулятивною інформацією, провокаціями, фейками та дезінформаційними нарративами російської пропаганди. Помітно актуалізувалося дослідження і впровадження ефективних практик у царині верифікації інформації, фактчекінгу, інформаційного контратакування пропорційно до викликів, сприяння зростанню рівня критичного мислення в суспільстві.

Збройна агресія Росії проти України внесла кардинальні зміни і в роботу вітчизняних бібліотек, що формують електронні ресурси національного масштабу. Бібліотечні установи повинні залучатися до прискорення комунікаційних процесів у науці, культурі, освіті, та впливати на розвиток політичної і економічної сфери суспільства [1].

Чимало дослідників у своїх працях торкалися проблематики роботи культурних установ в умовах війни. У галузі бібліотекознавства варто акцентувати на роботах Л. Кузнецової щодо викликів для публічних бібліотек України в умовах воєнного стану [2]; Л. Туровської – стосовно діяльності наукових бібліотек [3]; С. Іваненко – щодо функціонування бібліотеки Національної академії наук України під час війни [4]. Проблемам збереження фондів бібліотек, трансформації форм обслуговування користувачів, міжнародній підтримці українських бібліотек присвячували увагу у своїх роботах воєнного часу Г. Солоїденко [5], Н. Кунанець [6], Л. Дем'янюк [7] та інші науковці галузі.

Одним із напрямів, що потребує наукового осмислення, є особливості інформаційно-аналітичної діяльності бібліотечних підрозділів у контексті воєнних викликів. З огляду на це, автор так визначила мету статті: розгляд та узагальнення тематики та форматів представлення результатів інформаційно-аналітичної діяльності Національної юридичної бібліотеки НБУВ, що формувалися та трансформувалися під впливом перебігу повномасштабної війни на території нашої країни в результаті агресії РФ проти України.

Ключові напрями інформаційно-аналітичної роботи Національної юридичної бібліотеки НБУВ відображені в проєктах, що розробляються здебільшого на базі моніторингу, акумуляції, аналітичної обробки та систематизації матеріалів документально-інформаційних ресурсів на всіх видах носіїв та соціальних медіа. Підготовка аналітичних матеріалів орієнтована як на загальне коло користувачів, так і на окремі категорії замовників – владних структур всіх рівнів, економічних структур, політичних та громадських організацій, наукових установ.

На постійній основі відбувається підготовка спеціалізованих тематичних бюлетенів з визначеної проблематики, які акумулюються на сайті Центру досліджень соціальних комунікацій НБУВ «Social Communications Research Center» (SCRC) (URL: <https://nbuviar.gov.ua/>) [8], що презентує результати роботи трьох інформаційно-аналітичних підрозділів Національної бібліотеки України ім. В. І. Вернадського (НБУВ): Національної юридичної бібліотеки (НЮБ), Фонду Президентів України (ФПУ) та Служби інформаційно-аналітичного забезпечення органів державної влади (СІАЗ).

В умовах війни особливу увагу НЮБ НБУВ було приділено проекту «Вимушені переселенці: стан, проблеми, перспективи» [9], який являє собою щотижневий огляд офіційної інформації центральних органів влади та місцевого самоврядування, а також тематичних публікацій центральних та регіональних ЗМІ щодо гуманітарного боку ситуації, соціально-економічних та політико-правових її аспектів. З огляду на те, що повномасштабна війна спричинила наймасштабніше вимушене переміщення громадян в історії незалежної України, ця тема, на превеликий жаль, не втрачатиме своєї актуальності ще роками, якщо не десятиріччями. За даними Міністерства соціальної політики України, з 2022 р. кількість офіційно зареєстрованих внутрішньо переміщених осіб в країні досягає 4,9 млн осіб [10], 5,9 млн українських громадян, за даними Агентства ООН у справах біженців, перебувають у Європі [11].

Зауважимо, що до лютого 2022 р. бюлетень видавався під назвою «Адаптація переселенців в Україні», адже вперше проблема ВПО в Україні з'явилася 2014 р. після розгортання першого етапу війни Росії проти України – анексії Криму, окремих районів Донецької і Луганської областей та збройного протистояння на Донбасі.

У рамках цієї теми для акумулювання наявних ресурсів та створення спеціалізованої бази даних, що відобразить проблеми захисту прав біженців і вимушених переселенців, питання соціалізації біженців у країнах перебування та інтеграції внутрішніх переселенців у нові приймаючі громади всередині України, у березні 2022 р. Національною юридичною бібліотекою України у співпраці з Інститутом інформаційних технологій Національної бібліотеки України ім. В. І. Вернадського було створено інформаційно-аналітичний ресурс «Біженці та вимушено переміщені особи | Refugees and internally displaced persons» (<http://nowar.nbu.gov.ua>) [12]. Ресурс складається з чотирьох основних кейсів: правовий, інформаційний, науковий і організаційно-методичний. Майже півтисячі матеріалів бази даних, що представлені українською, англійською, німецькою, французькою, польською, іспанською, чеською та іншими

європейськими мовами, призначені для різних категорій користувачів. На порталі акумульовано відповідні нормативно-правові документи міжнародних організацій та установ. Інформаційний ресурс репрезентує широкий спектр наукових досліджень (монографій, статей, компаративістських досліджень, ситуаційних звітів та аналізів медіа-моніторингу) українських і закордонних фахівців з питань внутрішнього переміщення і зовнішньої міграції, особливостей статусу і форм захисту переселенців і біженців у різних державах світу, аналізу нормативно-правової бази різних країн щодо проблем прийняття біженців та облаштування їх у державі перебування, сприйняття нових мешканців місцевим населенням і органами влади, соціалізації біженців та переселенців [13].

Інформаційно-аналітичний бюлетень «Громадська думка про правотворення» видається НЮБ НБУВ з 2012 р. і присвячений висвітленню та аналізу найактуальніших аспектів вітчизняного та зарубіжного процесів правотворчості та правозастосування, моніторингу експертної оцінки правових процесів в Україні, реакції на них у блогосфері [14]. З початком повномасштабної війни аналітичні статті, записки, висновки були присвячені проблемам правового регулювання буття країни в умовах воєнного вторгнення, розв'язання термінових та довгострокових кризових питань у цій сфері, аналізу вірогідних перспектив та прогнозів тощо.

Протягом 2022 р. тематика аналітичних матеріалів видання на базі досліджень експертних оцінок стосувалася перспектив співпраці України з Міжнародним кримінальним судом та процедури міжнародного трибуналу як найефективнішого шляху покарання за злочин агресії проти України; питання протидії колабораціонізму в умовах сучасної війни; перспектив отримання Україною репарацій від Росії. Значна увага була приділена темі збору доказів для міжнародних судів за цілим спектром військових злочинів, зокрема питанню кваліфікації воєнних злочинів проти українців як геноциду, використання РФ зброї невідбіркової дії проти України, фактам сексуального насильства з боку російських військових, мародерства, злочинів проти журналістів та медіа за час широкомасштабного вторгнення РФ в Україну. Досліджувалася тема захисту та відновлення порушених прав і свобод українських громадян, які були примусово депортовані до РФ.

Крім того, було приділено увагу правовим аспектам соціально-економічної та зовнішньо-політичної сфери в умовах війни, зокрема йдеться про законодавче врегулювання націоналізації російського майна в Україні, прогнози та перспективи ленд-лізу та допомоги від США, вступу України до ЄС та формування ключових засад плану відновлення країни. Було розглянуто питання наслідків російської агресії для довкілля України, змін

в аграрно-правових відносинах та проблем українського бізнесу в результаті втрати ринків збуту, складнощів з фінансуванням, передислокацією підприємств, нестачею робочої сили через виїзд за кордон та мобілізацію працівників, проблеми енергетичної системи та ін., продовольчий терор як елемент гібридної війни.

У царині правотворчості та правозастосування також розглядалися питання підсудності судів в українському судоустрої за воєнних реалій, специфіки застосування морського права під час війни, законодавчого врегулювання трудових відносин в умовах воєнного стану та новації трудового законодавства в питаннях захисту працівників, реформування податкової політики.

Блок аналітичних матеріалів у перший рік війни було присвячено ситуації щодо біженців з України у Європі, їх статусу, підтримки та наслідків масштабної хвилі переміщення українських громадян як всередині країни, так і за кордон; державним та міжнародним програмам підтримки ВПО; основним напрямом розв'язання проблеми компенсації за зруйноване майно та забезпеченням ВПО житлом.

Ситуація в соціально-культурній сфері знайшла своє відображення в матеріалах, присвячених дерусифікації та декомунізації українських бібліотек як актуальної вимоги часу, а також законодавчим новаціям, спрямованим на підтримку українського культурно-інформаційного простору.

Другий рік війни відзначився розширенням тематичного спектру бюлетеня, проте безпосередній вплив війни стає невід'ємною ознакою інформаційного простору країни. Так, ряд аналітичних матеріалів було присвячено боротьбі з корупцією та регулюванню економічної сфери, зокрема змінам до деяких законодавчих актів України щодо посилення боротьби з корупцією та хабарництвом і приведення законодавства щодо запобігання корупції у відповідність до вимог ЄС; посиленню фінансового моніторингу політично значущих осіб; підставам та наслідкам скасування Господарського кодексу України в умовах війни та як це може вплинути на фермерську діяльність; законодавчим ініціативам щодо врегулювання діяльності домогосподарств без реєстрації ФОП та ін.

Активний відгук користувачів було отримано на огляд таких тем, як посилення кримінальної відповідальності військовослужбовців; застосування пробації, тобто організації виконання покарань не пов'язаних із позбавленням волі в умовах воєнного стану; регулювання обігу цивільної вогнепальної зброї в Україні та міжнародний досвід у цій сфері; правове

регулювання застосування вогнепальної зброї поліцейськими; реінтеграція ветеранів війни: українські ініціативи та світові практики в цій сфері.

Серед інших актуальних тем 2023 року були висвітлені питання державної реєстрації геномної інформації людини, що може сприяти розслідуванню воєнних злочинів; прийняття в Україні важливих законодавчих актів, що поліпшують стан дотримання прав дитини; перспективи запровадження інституту реєстрованих партнерств; старт роботи Єдиного реєстру осіб, зниклих безвісти за особливих обставин.

У сфері інформації та інформаційної безпеки оглядалися вітчизняний та міжнародний досвід презумпції недостовірності негативної інформації та її суспільно-політичне значення; набуття чинності Закону України «Про медіа» та суспільна дискусія щодо цього; питання захисту споживачів у цифровому світі, а саме законодавче регулювання спам-розсилок, холодних дзвінків із рекламою та продакт-плейсменту; розвиток інноваційних технологій, зокрема мобільні застосунки для громадян України під час війни.

Також на сторінках бюлетеня у 2023 р. були представлені аналітичні матеріали щодо змін у законодавстві про процедуру відбору суддів до Конституційного Суду України; ключові моменти реформи законодавчої бази щодо національних меншин; питання осучаснення законодавчого забезпечення засад адміністративно-територіального устрою, а саме прийняття Верховною Радою Закону про дерадянізацію порядку вирішення окремих питань адміністративно-територіального устрою України; регламентування на законодавчому рівні процесів деколонізації в Україні та ін.

Постійними темами бюлетеня у 2023 р. залишалися проблеми ВПО, міграція українських громадян за кордон, проблеми окупованих територій, соціально-економічна проблематика та зовнішньо-політична ситуація в умовах війни.

Водночас варто відмітити ще один проєкт Національної юридичної бібліотеки НБУВ, що орієнтований на задоволення інформаційних запитів органів державної влади, громадських організацій, наукових працівників та експертів – «Конституційний процес в Україні: політико-правові аспекти» [15]. У режимі постійного моніторингу представлено новини конституційного процесу; конституційні аспекти формування законодавчої бази України та позиції політиків, громадських організацій, експертів та їх відгуки, висновки та рекомендації; інформацію щодо конституційних процесів зарубіжних країн.

Незважаючи на те, що правовий режим воєнного стану обмежує низку державотворчих процесів, спостерігались активні конституційні

дискусії, зокрема щодо розвитку та зміни суспільних відносин викликаних об'єктивними передумовами та їх регулювання, інтеграційних заходів у правовій сфері. За час війни на сторінках видання піднімалися питання децентралізації і управління громадами та прояви цього процесу в умовах воєнної агресії проти України. Значне місце займала низка питань щодо судової реформи, перезавантаження судової системи під європейські стандарти – як важливої умови вступу до ЄС. Також обговорювалося функціонування судової системи загалом та конкретно Вищої кваліфікаційної комісії суддів України (ВККСУ), етичної ради, Ради суддів України та ін. У цьому контексті варто виділити блок питань щодо відповідальності держави-агресора, а саме застосування міжнародного права в цій сфері, позиція Верховного Суду України та розгляд практики міжнародних судів.

Значущим напрямом в інформаційно-аналітичній діяльності НІОБ НБУВ є постійний моніторинг новинних вебресурсів з метою визначення найбільш актуальних питань політико-правової сфери України та компресії такого типу інформації для створення інфографічної продукції, у тому числі візуальної аналітики, що є актуальним засобом інформування користувачів у сучасній медіасфері.

Слушно наголосити, що з 2012 р. за методикою візуального аналізу інформаційних потоків інформаційно-аналітичними підрозділами НБУВ – СІАЗ, НІОБ та ФПУ – реалізовувались як системні проекти, так і ситуативні. До перших, тобто таких, що функціонують впродовж років, можна віднести, наприклад, декілька варіантів моніторингу та узагальнення висвітлення української тематики в зарубіжних ЗМІ. Результатом цих проектів є, з одного боку, випуски інформаційно-аналітичних бюлетенів, що презентують виявлені в результаті відбору, систематизації та аналізу публікацій зарубіжних ЗМІ тенденції представлення в глобальному інфопросторі української тематики. З іншого – у процесі їх реалізації формується джерельна база для подальших досліджень у різних галузях – від пресознавства до міжнародних відносин та новітньої історії [16].

У цьому контексті вартий уваги інформаційно-реферативний бюлетень «Україна у фокусі іноземних ЗМІ», що представляє результат моніторингу публікацій іноземних ЗМІ, що стосуються української проблематики. Випуск містить аналітичний огляд ключових тем та тенденцій висвітлення українського питання; реферати окремих, найважливіших матеріалів в українському перекладі, результати кількісно-якісного аналізу інформаційного потоку, що супроводжуються інфографікою [17].

Під час війни перелік видань, за матеріалами яких здійснювалася вибірка, формувався відповідно до активності висвітлення української теми. Види

аналізу та принцип реферування обиралися з метою досягнення репрезентативного розкриття особливостей висвітлення в провідних світових засобах масової інформації російської агресії в Україні, перебігу війни, варіантів її завершення, глобальних наслідків та перспектив.

Характерним видом діяльності НЮБ НБУВ є систематизація результатів вивчення наукових даних із заданої тематики, зокрема підготовка оглядів у галузі соціальних комунікацій.

Результати цієї роботи представлені в проєкті «Реферативні огляди наукових досліджень», що містить реферативні дані монографій, дисертацій, збірників наукових праць, матеріалів конференцій, окремих статей, аналітичних оглядів, довідників та ін. Окрім цього, у кожен тематичний випуск включено узагальнений аналітичний огляд основних характеристик цього документального потоку на основі візуальної аналітики з відповідною інфографікою [18]. У контексті війни було підготовлено реферативний огляд наукових досліджень із конституційно-правової тематики, що був присвячений проблемам конституціоналізму в Україні в умовах воєнного стану. На підставі аналізу акумульованих наукових робіт користувачам була запропонована інфографіка, що висвітлює динаміку та актуальність окремих напрямів досліджень, насамперед щодо питань реалізації і захисту прав людини під час війни [19].

Висновки. Від початку повномасштабної війни НЮБ НБУВ продовжувала виконувати свої основні функції і завдання згідно зі статутом, коригуючи свою роботу відповідно до інформаційних запитів користувачів та необхідності вдосконалення правового інформування бібліотеками структур громадянського суспільства в умовах воєнного стану. Бібліотечно-інформаційні продукти та послуги в галузі соціально-правового інформування вироблялися з урахуванням поставлених цілей, а саме забезпечення акумуляції в бібліотечних фондах та ефективного доступу до інформаційно-аналітичного та навігаційного ресурсу щодо функціонування правової системи України в умовах воєнного стану, охорони та захисту прав людини, зовнішньо-політичного положення України в умовах війни.

В інформаційно-аналітичній роботі НЮБ НБУВ на базі моніторингу, акумуляції, аналітичної обробки та систематизації інформації визначилися такі тематичні напрями:

- експертні оцінки правових процесів в Україні;
- проблеми та перспективи біженців та ВПО;
- політико-правові аспекти конституційного процесу в умовах війни;
- іноземні ЗМІ щодо позиціонування України в міжнародних політико-правових процесах.

З урахуванням реалій війни, необхідність ефективного забезпечення конституційного права громадян на інформацію є підґрунтям для генерування та практичної реалізації нових ідей у подальшій діяльності НЮБ НБУВ щодо збору та обробки інформації для формування національного інформаційного ресурсу і простору.

Список бібліографічних посилань

1. Вощенко О. І., Гарагуля С. С., Дем'янюк Л. М., Закірова С. Г., Коновал Л. В., Лобузін К. В., Половинчак Ю. М., Самохіна Н. Ф., Симоненко Т. В., Удовик В. М. Цифрові бібліотечні продукти і послуги в інформаційному забезпеченні державного розвитку : аналіт. зап. / відп. ред. Л. А. Дубровіна. Київ, 2023. 75 с. URL: http://www.irbis-nbuv.gov.ua/E_LIB/PDF/cr-0004853.pdf (дата звернення: 02.02.2024).

2. Кузнецова Л. Публічні бібліотеки України в умовах воєнного стану: втрати і виклики. *Український журнал з бібліотекознавства та інформаційних наук*. 2022. Вип. 10. С. 105–113. <https://doi.org/10.31866/2616-7654.10.2022.269471>

3. Туровська Л. Трансформація діяльності наукової бібліотеки в умовах воєнного стану. *Вісн. Книжк. палати*. 2023. № 1. С. 31–37. [https://doi.org/10.36273/2076-9555.2023.1\(318\).31-37](https://doi.org/10.36273/2076-9555.2023.1(318).31-37)

4. Іваненко С. Основні напрями діяльності бібліотеки наукової установи Національної академії наук України в умовах воєнного стану. *Наук. пр. Нац. б-ки України ім. В. І. Вернадського*. 2023. Вип. 68. С. 125–138. <https://doi.org/10.15407/np.68.125>

5. Солоіденко Г., Кулаковська Т. Збереження бібліотечного фонду – пріоритетний напрям діяльності бібліотек наукових установ НАН України в умовах воєнного часу. *Наук. пр. Нац. б-ки України ім. В. І. Вернадського*. 2023. Вип. 68. С. 261–273. <https://doi.org/10.15407/np.68.261>

6. Ржеуський А., Кунанець Н. Дистанційні послуги наукових бібліотек класичних університетів України в умовах карантину та воєнного стану. *Бібл. вісн*. 2023. № 2. С. 18–27. <https://doi.org/10.15407/bv2023.02.018>

7. Дем'янюк Л. Ініціативи міжнародних організацій на підтримку бібліотечно-інформаційного комплексу України. *Бібл. вісн*. 2023. № 2. С. 102–113. <https://doi.org/10.15407/bv2023.02.102>

8. Центр досліджень соціальних комунікацій НБУВ | Social Communications Research Center (SCRC). URL: <https://nbuviar.gov.ua/> (дата звернення: 02.02.2024).

9. Вимушені переселенці: стан, проблеми, перспективи. Інформаційно-

реферативний бюлетень. Київ: НЮБ НБУВ. URL: <https://nbuviar.gov.ua/proekty/informatsiino-analitychni-vydannia/vymusheni-pereselentsi-stan-problemy-perspektyvu-proekty> (дата звернення: 02.02.2024).

10. Внутрішньо переміщені особи. *Міністерство соціальної політики : вебсайт*. URL: <https://www.msp.gov.ua/timeline/Vnutrishno-peremishcheni-osobi.html> (дата звернення: 08.02.2024).

11. Ukraine Refugee Situation. The Operational Data Portal (ODP). URL: <https://data.unhcr.org/en/situations/ukraine> (дата звернення: 08.02.2024).

12. Біженці та вимушено переміщені особи | Refugees and internally displaced persons. Інформаційно-аналітичний ресурс. URL: <http://nowar.nbuv.gov.ua> (дата звернення: 14.02.2024).

13. Закірова С. Інформаційно-аналітичний ресурс «Біженці та вимушено переміщені особи». *Гром. думка про правотворення*. Київ: НЮБ НБУВ. 2023. № 17. С. 14–16. URL: https://nbuviar.gov.ua/images/informaciyni_vidanya/grom_dumka/Gromadska_dumka_2023_17.pdf (дата звернення: 14.02.2024).

14. Громадська думка про правотворення. Інформаційно-аналітичний бюлетень. Київ: НЮБ НБУВ. URL: <https://nbuviar.gov.ua/proekty/informatsiino-analitychni-vydannia/hromadska-dumka-pro-pravotvorennia-proekty> (дата звернення: 15.02.2024).

15. Конституційний процес в Україні: політико-правові аспекти. *Бюлетень інформаційно-аналітичних матеріалів*. Київ: НЮБ НБУВ. URL: <https://nbuviar.gov.ua/proekty/informatsiino-analitychni-vydannia/konstytutsiyni-protses-v-ukraini-polityko-pravovi-aspekty-proekty> (дата звернення: 15.02.2024).

16. Половинчак Ю., Матвійчук Л. Візуальна аналітика та інфографічна продукція у науково-інформаційній діяльності бібліотек. *Наук. пр. Нац. б-ки України ім. В. І. Вернадського*. 2022. Вип. 65. С. 137–151. <https://doi.org/10.15407/np.65.137>

17. Україна у фокусі іноземних ЗМІ. Інформаційно-реферативний бюлетень. Київ: НЮБ НБУВ. URL: <https://nbuviar.gov.ua/proekty/informatsiino-analitychni-vydannia/ukraina-u-fokusi-inozemnykh-zmi> (дата звернення: 19.02.2024).

18. Реферативний огляд наукових досліджень. Інформаційно-реферативний бюлетень. Київ: НЮБ НБУВ. URL: <https://nbuviar.gov.ua/proekty/informatsiino-analitychni-resursy/referatyvni-ohliady-naukovykh-doslidzhen> (дата звернення: 19.02.2024).

19. Реферативний огляд наукових досліджень з конституційно-правової тематики «Конституціоналізм і війна». Київ : НБУВ, 2023. Вип. 3. URL:

https://nbuviap.gov.ua/images/informaciyni_resursi/ROND%203_23.pdf (дата звернення: 08.02.2024).

References

1. Voshchenko, O. I., Harahulia, S. S., Demianiuk, L. M., Zakirova, S. H., Konoval, L. V., Lobuzina, K. V., Polovynchak, Yu. M., Samokhina, N. F., Symonenko, T. V., Udovyk, V. M. (2023). Tsyfrovi bibliotechni produkty i posluhy v informatsijnomu zabezpechenni derzhavnoho rozvytku: analitychna zapyska [Digital library products and services in the information provision of state development]. L. A. Dubrovina (Ed). Kyiv [in Ukrainian]. Retrieved from http://www.irbis-nbuv.gov.ua/E_LIB/PDF/er-0004853.pdf (Last accessed: 02.02.2024).

2. Kuznetsova, L. (2022). Publichni biblioteky Ukrainy v umovakh voiennoho stanu: vtraty i vyklyky [Public libraries of Ukraine in terms of the martial state: losses and challenges]. *Ukrainskyj zhurnal z bibliotekoznavstva ta informatsijnykh nauk – Ukrainian Journal on Library and Information Science*, 10, 105-113 [in Ukrainian]. <https://doi.org/10.31866/2616-7654.10.2022.269471>

3. Turovska, L. (2023). Transformatsiia diialnosti naukovoï biblioteky v umovakh voiennoho stanu [Transformation of scientific library' activities in the conditions of martial law]. *Visnyk Knyzhkovoï palaty – Bulletin of the Book Chamber*, 1, 31-37 [in Ukrainian]. [https://doi.org/10.36273/2076-9555.2023.1\(318\)](https://doi.org/10.36273/2076-9555.2023.1(318)).

4. Ivanenko, S. (2023). Osnovni napriamy diialnosti biblioteky naukovoï ustanovy Natsionalnoi akademii nauk Ukrainy v umovakh voiennoho stanu [The main areas of activity of the scientific institution library of the National Academy of Sciences of Ukraine in the conditions of martial law]. *Naukovi pratsi Natsionalnoi biblioteky Ukrainy imeni V. I. Vernadskoho – Transactions of V. I. Vernadsky National Library of Ukraine*, 68, 125-138 [in Ukrainian]. <https://doi.org/10.15407/np.68.125>

5. Soloidenko, H., Kulakovska, T. (2023). Zberezhennia bibliotechnoho fondu – priorytetnyj napriam diialnosti bibliotek naukovykh ustanov NAN Ukrainy v umovakh voiennoho chasu [Preservation of the library fund is a priority activity of libraries of scientific institutions of the National Academy of Sciences of Ukraine in wartime]. *Naukovi pratsi Natsionalnoi biblioteky Ukrainy imeni V. I. Vernadskoho – Transactions of V. I. Vernadsky National Library of Ukraine*, 68, 261-273 [in Ukrainian]. <https://doi.org/10.15407/np.68.261>

6. Rzhеuskyj, A., Kunanets, N. (2023). Dystantsijni posluhy naukovykh

bibliotek klasychnykh universytetiv Ukrainy v umovakh karantynu ta voiennoho stanu [Remote services of scientific libraries of classical universities of Ukraine under conditions of quarantine and martial law]. *Bibliotechnyj visnyk – Library Journal*, 2, 18-27 [in Ukrainian]. <https://doi.org/10.15407/bv2023.02.018>

7. Demianiuk, L. (2023). Initsiatyvy mizhnarodnykh orhanizatsij na pidtrymku bibliotechno-informatsijnoho kompleksu Ukrainy [Initiatives of international organizations to support informational-library complex of Ukraine]. *Bibliotechnyj visnyk – Library Journal*, 2, 102-113 [in Ukrainian]. <https://doi.org/10.15407/bv2023.02.102>

8. Tsentr doslidzhen sotsialnykh komunikatsij NBUV [Social Communications Research Center (SCRC)] [in Ukrainian]. Retrieved from <https://nbuviap.gov.ua/> (Last accessed: 02.02.2024).

9. Vymusheni pereselentsi: stan, problemy, perspektyvy. Informatsijno-referatyvnyj biuleten [Forced migrants: status, problems, prospects. Information and abstract bulletin]. Kyiv: NBUV [in Ukrainian]. Retrieved from <https://nbuviap.gov.ua/proekty/informatsiino-analitychni-vydannia/vymusheni-pereselentsi-stan-problemy-perspektyvy-proekty> (Last accessed: 02.02.2024).

10. Vnutrishno peremischeni osoby [Internally displaced persons]. *Ministerstvo sotsialnoi polityky – Ministry of Social Policy* [in Ukrainian]. Retrieved from <https://www.msp.gov.ua/timeline/Vnutrishno-peremishcheni-osobi.html> (Last accessed: 08.02.2024).

11. Ukraine Refugee Situation. The Operational Data Portal (ODP). Retrieved from <https://data.unhcr.org/en/situations/ukraine> (Last accessed: 08.02.2024).

12. Bizhentsi ta vymusheno peremischeni osoby. Informatsijno-analitychnyj resurs [Refugees and internally displaced persons. Informational and analytical resource [in Ukrainian]]. Retrieved from <http://nowar.nbu.gov.ua> (Last accessed: 14.02.2024).

13. Zakirova, S. (2023). Informatsijno-analitychnyj resurs Bizhentsi ta vymusheno peremischeni osoby [Informational and analytical resource Refugees and internally displaced persons.]. *Hromadska dumka pro pravotvorennia – Public Opinion on Lawmaking*, 17, 14-16 [in Ukrainian]. Retrieved from https://nbuviap.gov.ua/images/informaciyni_vidanya/grom_dumka/Gromadska_dumka_2023_17.pdf (Last accessed: 14.02.2024).

14. Hromadska dumka pro pravotvorennia. Informatsijno-analitychnyj biuleten [Public opinion on law-making. Information and analytical bulletin]. Kyiv: NBUV [in Ukrainian]. Retrieved from <https://nbuviap.gov.ua/proekty/informatsiino-analitychni-vydannia/hromadska-dumka-pro-pravotvorennia-proekty> (Last accessed: 15.02.2024).

15. Konstytutsijnij protses v Ukraini: polityko-pravovi aspekty. Biuleten

informatsijno-analitychnykh materialiv [The constitutional process in Ukraine: political and legal aspects. Bulletin of informational and analytical materials]. Kyiv: NBUV [in Ukrainian]. Retrieved from <https://nbuviap.gov.ua/proekty/informatsiino-analitychni-vydannia/konstytutsiinyi-protses-v-ukraini-polityko-pravovi-aspekty-proekty> (Last accessed: 15.02.2024).

16. Polovynchak, Yu., Matvijchuk, L. (2022). Vizualna analytika ta infohrafichna produktsiia u naukovo-informatsijnij diialnosti bibliotek [Visual analytics and infographic products in scientific and information activities of libraries]. *Naukovi pratsi Natsionalnoi biblioteky Ukrainy imeni V. I. Vernadskoho – Transactions of V. I. Vernadsky National Library of Ukraine*, 65, 137-151 [in Ukrainian]. <https://doi.org/10.15407/np.65.137>

17. Ukraina u fokusi inozemnykh ZMI. Informatsijno-referatyvnyj biuleten [Ukraine in the focus of foreign media. Informational bulletin]. Kyiv: NBUV [in Ukrainian]. Retrieved from <https://nbuviap.gov.ua/proekty/informatsiino-analitychni-vydannia/ukraina-u-fokusi-inozemnykh-zmi> (Last accessed: 19.02.2024).

18. Referatyvnyj ohliad naukovykh doslidzhen. Informatsijno-referatyvnyj biuleten [Referential review of scientific research. Informational bulletin]. Kyiv: NBUV [in Ukrainian]. Retrieved from <https://nbuviap.gov.ua/proekty/informatsiino-analitychni-resursy/referatyvni-ohliady-naukovykh-doslidzhen> (Last accessed: 19.02.2024).

19. Referatyvnyj ohliad naukovykh doslidzhen: konstytutsijno-pravovoi tematyky «Konstytutsionalizm i vijna» [Referential review of scientific research on constitutional and legal topics Constitutionalism and war]. (2023). (Vol. 3). Kyiv: NBUV [in Ukrainian]. Retrieved from https://nbuviap.gov.ua/images/informaciyni_resursi/ROUND%203_23.pdf (Last accessed: 08.02.2024).

Стаття надійшла до редакції 01.03.2024.

Natalia Ivanova,

PhD (History), Head of Department,
V. I. Vernadsky National Library of Ukraine
3 Holosiivskiy Ave., Kyiv 03039, Ukraine
e-mail: natalie20022002@ukr.net

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-5219-8720>

Information and Analytical Activities of the National Law Library of V. I. Vernadsky National Library of Ukraine during Wartime

The article is devoted to the consideration and generalization of the topics and formats of presenting the results of the informational analytical activities of the National Law Library of V. I. Vernadsky National Library of Ukraine, which were formed and

transformed under the influence of the course of a full-scale war on the territory of our country as a result of the aggression of the Russian Federation against Ukraine. The key directions of this activity were revealed, data were systematized regarding the thematic content of information projects of the National Law Library, in particular, specialized bulletins on specific issues, which are developed on the basis of monitoring, accumulation, analytical processing and systematization materials of documentary and information resources and social media. Emphasis is placed on the criteria for selecting the topics to be covered, which is based on the need to effectively ensure citizens' constitutional right to information, and the means of its coverage (referencing, quantitative and qualitative analysis, visualization, analytical processing).

Library and information products and services in the field of socio-legal information were produced based on the set goals, namely ensuring accumulation in libraries collections and effective access to informational, analytical and navigational resources which could help observe functioning of Ukrainian legal system under the martial law, protection of human rights, the international position of Ukraine in wartime.

In the informational analytical work of the National Law Library on the basis of monitoring, accumulation, analytical processing and systematization of information, the following thematic directions were determined: expert evaluations of law making processes in Ukraine; problems and prospects of refugees and internally displaced persons; political and legal aspects of the constitutional process under the martial law; foreign mass media regarding the positioning of Ukraine in international political and legal processes.

Keywords: informational analytical activity, information product, information resource, legal information, library, war, martial law.